

[Glistrup]

staten kan sige: penge er noget, man har, det er ikke noget, man taler om. Når vi ser på finansloven med minus 45 mia kr., kan staten i allerhøjeste grad også have brug for erstatningsbeløb, når den ikke får betaling i rette tid, og derfor er det fjernt fra realiteterne og virkelighedens verden at opretholde to forskellige rentesatser, alt efter om kreditor er købmanden eller skattevæsenet. Derfor er der også i det tredje forhold virkelig gode vitaminer i fremskridtsforslaget, og jeg håber, at når vi nu graver os ned i de tre spørgsmål under udvalgsarbejdet, vil flere og flere kunne forstå, at det er virkelig gode ting, vi her har på lager vedrørende alle tre facetter af dette forslag.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Hr. Glistrup bebrejdede mig, at jeg havde hevet et gammelt svar op af skuffen ovre i ministeriet. Nu er hr. Glistrup jo kendt for at hive gamle forslag frem og præsentere dem for folketinget, og i den udstrækning det ikke er gamle forslag, er det såmænd gamle ændringsforslag, der bliver gjort til forslag, eller gamle spørgsmål, som på en eller anden måde bliver hevet frem igen. Derfor må jeg bedrøve hr. Glistrup ved at sige, at gamle forslag, tanker og ideer selvfølgelig også vil blive fulgt op af ganske traditionelle svar. Det kan der ikke være noget overraskende i.

Glistrup (FP):

Nej, men det ville unægtelig være rart, hr. minister, om man hele tiden var i overensstemmelse med verden, sådan som den har udviklet sig omkring én. Selvfølgelig er der da ikke noget skidt i ting, fordi de er gamle, men hvis ting er forældede – og det var det, jeg bebrejdede ministeren – skal han lade være med at tage dem frem. Men der kan dog blive nogen tid til, at ministeren kan forbedre sig.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det er skam ikke mine svar, der er forældede, hr. Glistrup, det er hr. Glistrups forslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til skatte- og afgiftsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af:

Forslag til lov om folkeafstemning om atomkraft i Danmark.

[Af Glistrup (FP) m. fl.]

(Lovforslag nr. L 2. Fremsat 7/11 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Energiministeren (Poul Nielson):

Dette drejer sig også om en genfremsættelse af et tidligere ikke vedtaget forslag fra fremskridtspartiet.

Regeringen mener ikke, at tiden nu er inde til at tage endelig stilling til principspørgsmålet om, hvorvidt vi skal indføre kernekraft i Danmark. Vi har en tidsplan, som regeringen forventer vil holde, og ifølge hvilken vi inden udgangen af 1980 skulle have undersøgt mulighederne for deponering af radioaktivt affald i Danmark og i øvrigt også i andre lande, ligesom vi også skal have gennemført en nyvurdering af spørgsmålet om reaktorsikkerhed.

Vi har uændret den opfattelse, at en beslutning om indførelse af kerneenergi skal forelægges for befolkningen ved en folkeafstemning efter reglerne i grundlovens § 42. Den vil være bindende, og man ved nøjagtig, hvad sådan en folkeafstemning går ud på i modsætning til dette forslag fra fremskridtspartiet, som ikke rigtig passer ind i systemet.

Fremskridtspartiet postulerer, at det er en ulempe at anvende § 42, idet man mener, at det bliver et detaljeret lovforslag stillet op i forvirrende paragraffer, som skulle umuliggøre en klar afgørelse. Jeg vil godt sige, at det forslag, som regeringen agter at fremsætte, når tiden er inde – og hvis vi mener, for-

[Energiministeren]

udsætningerne for et ja er opfyldt, ellers vil der ikke være noget at tage stilling til – vil være enkelt og klart. Det vil gå ud på, at lov om sikkerhedsmæssige og miljømæssige forhold ved atomanlæg m. v. skal sættes i kraft. Hvis det forslag vedtages af folkettingen, betyder det, at folkettingen har besluttet sig principielt for et ja til anlæg af kernekraftværker i Danmark, og det er denne beslutning, der så skal til folkeafstemning. Helt enkelt skal befolkningen altså sige ja eller nej til indførelse af kernekraft i Danmark, og derfor kan vi ikke se, at det på nogen måde skulle være lovteknisk camoufleret og indviklet at benytte den metode.

Så anfører fremskridtspartiet også, at vi med grundlovens § 42 får for snæver en tidsfrist, men hertil er at sige, at der jo allerede er en debat i gang i offentligheden, og selv om jeg ikke mener, at den mest hensigtsmæssigt i øjeblikket bør drejer sig om et ja eller nej til a-kraft som sådan, vil dog forudsætningerne og den bedre oplysning omkring energiproblemerne og især energiforsyningsproblemerne danne baggrunden for, at folk til den tid vil kunne tage stilling på et langt bedre grundlag, end hvis man f. eks. skulle gøre det lige nu.

Energiministeriet vil engagere sig i debatten og forsøge at bidrage med en alsidig og saglig orientering. Men først når vi har de forhold, jeg lige nævnte, afklaret, og når vi gennem vismændenes redegørelse har fået belyst også de økonomiske forhold omkring kernekraft, vil en ja-nej-diskussion som sådan blive meningsfyldt. Endelig vil selve debatten i befolkningen op til folkeafstemningen komme til at foregå også i lyset af den debat om det principielle ja eller nej, som kommer til at folde sig ud her i folkettingen. Vi mener, det er en meget klar og problemfri metode, og den er valgt af regeringen, netop for at der skal sikres en problemfri klarhed omkring selve proceduren i sagen. Jeg mener derfor bestemt ikke, der er grund til at ændre på den køreplan og den måde at lægge det frem på, som der her er tale om, og derfor kan regeringen ikke støtte fremskridtspartiets forslag.

J. K. Hansen (S):

Jeg må konstatere, at det er 5. gang, vi har dette lovforslag til behandling – det er sådan set en slags jubilæum i dag – og det er 2.

gang i 1979, vi har det til behandling. Sidste gang var den 4. maj i år, hvor alle undtagen fremskridtspartiet afviste forslaget.

Og så skal jeg uden at blive beskyldt for at grave gamle taler frem henvise til, hvad jeg sagde den 4. maj 1979; det står at læse i folketingets forhandlinger 1978–79, sp. 10317 og 10318.

Jeg har også bemærket mig statsministrens udtalelse i åbningsredegørelsen den 6. november i år, hvor man fra regeringens side siger, at det er en forudsætning for indførelse af kernekraft, at den nødvendige tilslutning opnås ved en folkeafstemning, og at regeringen i den forbindelse anerkender behovet for en særlig indst. med hensyn til en alsidig oplysningsvirksomhed. Det var jo også det, energiministeren lige var inde på. Så når tidens fylde kommer, får vi altså en bindende folkeafstemning, og det er jo noget helt andet end det, man foreslår her. Derfor skal jeg på socialdemokratiets vegne endnu en gang, altså for 5. gang, afvise dette forslag.

Arne Christiansen (V):

Jeg har én gang tidligere i år fra denne talerstol afvist et forslag af nøjagtig samme indhold, og jeg kan gøre det igen på venstres vegne. Jeg vil gerne henvise til den beslutning, som vi var med til at træffe den 21. august i år, om, at når vi til sin tid har vedtaget en ikrafttrædelseslov i folkettingen for et første kernekraftværk her i landet, skal loven ud til folkeafstemning. Jeg kan med hensyn til de synspunkter, som gøres gældende i bemærkningerne til lovforslaget fra fremskridtspartiet, helt henvise til det, energiministeren har sagt med hensyn til betimeligheden af at anvende § 42 i stedet for et lovforslag som det, der her foreligger. Og så vil jeg stillfærdigt henstille til fremskridtspartiet, at det lader dette 5. forslag være det sidste og i stedet politisk prøver at stimulere en informativ debat her i landet og hele den politiske beslutningsproces, således at vi kan overholde den tidstabel, der foreligger, og som energiministeren også har peget på her i dag, nemlig et lovforslag om et år fra nu her i folkettingen.

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil da gerne medgive fremskridtspartiet, at det er væsentligt at få taget en beslut-

[Annelise Gotfredsen]

ning om indførelse af kernekraft, men det er jo ikke i dag en debat for eller imod, vi skal i gang med.

Vi mener, at de væsentligste tekniske problemer er løst, og nu må det være op til politikerne at tage den beslutning, som de i hvert fald i første omgang må gå i spidsen med at tage ansvaret for. Derfor kan vi ikke støtte fremskridtspartiets forslag om i dag at vedtage en lov om at afholde folkeafstemning. Vi tror såmænd ikke, at vi er klogere end vore vælgere, men vi har nu engang det repræsentative demokrati her i landet, og vi er herinde valgt til at træffe beslutninger og til at tage ansvaret for disse. Dette afskærer os jo ikke fra en senere folkeafstemning efter grundlovens § 42. Skulle en sådan komme, vil vi imødesee den med den største ro. Der vil jo foreligge et grundlag i den forudgående debat om lovforslaget, men vi må naturligvis forlange, at der gives en grundig behandling af et sådant lovforslag, og hermed mener jeg en langt mere tilbundsgående behandling end den, vi i den senere tid har været vant til; jeg hentyder ikke mindst til den uforsvarlige behandling af varmemforsyningsloven, som fandt sted her i foråret.

Jeg vil blot sige, at når ministeren snakker om den alsidige oplysningsvirksomhed, må jeg advare mod, at det bliver af en art, som vi ikke har gode erfaringer med. Jeg hentyder her til den oplysningsvirksomhed, der fandt sted ved det såkaldte Uffe Geertsenudvalg. Men vi mener, at en eventuel folkeafstemning skal have rod i grundlovens § 42, og vi kan ikke støtte dette forslag.

Lawaetz (FP):

Jeg må måske med formandens tilladelse beklage, at sådanne 3 private lovforslag kommer på dagsordenen en dag som i dag.

Det er korrekt, at vi har fremsat et lignende lovforslag 4 gange før, og så kan man spørge: hvorfor har vi gjort det, og hvorfor gør vi det igen? Det gør vi, fordi vi betragter det som et af tidens allervigtigste problemer. Energiministeren udtaler, at han også er indforstået med en folkeafstemning, men vort forslag går ud på ikke en folkeafstemning efter § 42, men en folkeafstemning fastsat på et bestemt tidspunkt på en sådan måde, at man har god tid til at tage stilling til tingene og god tid til at undersøge alt det praktiske.

Jeg vil spørge energiministeren, om ikke det er i hans interesse at få et svar på et så vigtigt spørgsmål så hurtigt som muligt, for man kan godt sige, at vores nye energiminister til en vis grad spiller med blind makker, idet han skal tage stilling til alle andre energispørgsmål uden at have et svar på det vel nok allervigtigste spørgsmål, der er i vor tid, midt i en energikrise, som der ikke er noget tegn på vil holde op. Det er ikke et spørgsmål for så vidt om for eller imod, for det er klart, at en lang række faktorer spiller ind, og man kan måske sige, at den enkelte har argumenter både for og imod, men man kan f. eks. spørge: kan vi i det hele taget skaffe energi nok, eller skal vi fortsat gøre os afhængige af de traditionelle ting som kul og olie? Er det attråværdigt i øjeblikket at være afhængig af f. eks. et land som Iran?

Tænker man lidt nøgternt på tingene, spiller økonomien stærkt ind. Selv om energiministeren sætter et spørgsmålstegn ved det, er der vel ingen tvivl om, efter de erfaringer man allerede har, at atomenergi er økonomisk rigtig, og det ville også i øjeblikket skaffe en del beskæftigelse. Man er vel også enig om, at det er miljøvenligt. Man taler kun fra modstandernes side om risikoen og affaldsproblemet, men der har i 20 år været masser af atomkraftværker i gang, mest i USA og i Rusland, og hvad er der egentlig sket? Ja, Three Mile Island-uheldet er blevet blæst mægtigt op fra modstandernes side, men man gjorde også den erfaring, at jo længere væk folk boede fra ulykkesstedet, jo mere forskrækkede var de. Det samme er tilfældet med hensyn til Barsebäck, og vi må huske, at der sker stadig en meget, meget stærk teknisk udvikling.

Det er imidlertid i virkeligheden ikke en stillingtagen for eller imod atomenergi, vi drøfter i dag. Det er et nøgternt spørgsmål om at afgøre det på 100 pct. demokratisk manér, og det er det, vi tror man gør gennem vort forslag, hvor man giver alle god tid til at tænke sig om og god tid til reel oplysning med håb om, at medierne også tvinges til en ærlig og realistisk oplysning. Derfor benytter vi ikke § 42, men foreslår, at man om cirka et år foretager en folkeafstemning.

Det er i virkeligheden slet ikke et partipolitisk problem, vi her drøfter. Jeg ved godt, at jo længere man går til venstre i salen, jo større modstand har der været, og det beviser

[Lawaetz]

i virkeligheden, at det ikke er noget realistisk, man diskuterer, men at man gør det til et politisk spørgsmål. Dertil kan man kun bemærke, at atomenergi er vel lige nyttig og lige farlig for en konservativ og en venstresocialist. Vi beviser det derigennem, at folketinget i virkeligheden ikke er kompetent til at tage stilling til den sag. Et tilfældigt valgt folketing med et eller andet magert flertal skulle vedtage noget, der har betydning langt, langt ud i fremtiden. Det må være rimeligt, at man benytter netop det, som vi har foreslået, en velfalanceret, velovervejet folkeafstemning, og jeg synes i og for sig, det værste er, at vi til en vis grad diskvalificerer os selv, når man prøver på at bilde os ind, at vi skulle være dygtigere til at tage den beslutning end hele befolkningen.

Jeg ved, at der er en risiko forbundet med vores forslag, nemlig at det skulle gå hen og falde ved en folkeafstemning, og der kunne måske så gå 10 år, inden man igen kunne tage det op. Efter vor opfattelse må det imidlertid være overordentlig vigtigt, ikke mindst for vores nye energiminister, at han ikke spiller med blind makker, men har et fast holdpunkt med hensyn til den vigtigste, billigste, mest miljøvenlige form for energi, der findes i øjeblikket. Vi mener, når vi stiller vort forslag, at det må være meget, meget positivt, at man har mod til at tage en beslutning, og så må man rette sig efter den, hvad enten den bliver positiv eller negativ.

Bjørn Poulsen (SF):

Vi må vel konstatere, at havde der ikke været folketingsvalg en gang imellem, havde det været de samme ordførere, der havde stået her på talerstolen for femte gang og afvist det forslag, vi behandler. Det er vel de realiteter, vi allerede på nuværende tidspunkt kan se.

For SFs vedkommende vil jeg sige to ting. Jeg vil først henvise til de tidligere behandlinger af dette forslag, og jeg skal ikke trætte de få tilstedeværende medlemmer med at remse sidetal op. Der er nok nogle, der allerede i forvejen har kigget på, hvad forskellige partier har sagt.

Så vil jeg kun yderligere tilføje ud fra det, som tidligere ordførere for SF har sagt, noget, som efter vores mening er ret væsentligt. Det skuffede mig lidt, at ministeren i sin tale

sagde, at det helt enkelt var et spørgsmål om ja eller nej til a-kraft. Det er vi fra SFs side ikke helt enige med ministeren i, og det skuffer mig i og for sig, at man overhovedet ikke har tænkt sig – således har jeg da forstået ministerens tale – at det, det må dreje sig om, må være ja eller nej til den ene eller den anden energiplan. Det må være det, en eventuel folkeafstemning skal gå ud på. Det må være det, der må være det væsentlige, og det er netop en af de væsentlige årsager til, at SF ikke kan støtte en folkeafstemning på nuværende tidspunkt. Vi mener så absolut ikke, at beslutningsgrundlaget er i orden. Vi mener så absolut ikke, at man i dag har en alternativ energiplan i dette land uden a-kraft, som kan og skal bruges som alternativ til en energiplan med a-kraft, og derfor kan vi ikke på nuværende tidspunkt støtte forslaget. At der kommer en folkeafstemning, er vi næsten sikre på, men vi mener ikke, at den bør komme, førend man også har en alternativ plan uden a-kraft.

Lone Dybkjær (RV):

Det radikale venstre finder det vigtigt og rigtigt, at der afholdes en folkeafstemning om a-kraft, hvis der på et tidspunkt skulle blive et flertal i folketinget for at vedtage et lovforslag herom. Vi er derfor tilfredse med regeringserklæringen fra maj 1979 og november 1979 om at ville sikre en folkeafstemning.

Vi er ligeledes enige med regeringen i, at det bør være en folkeafstemning på basis af grundlovens § 42, altså en bindende folkeafstemning.

Fremskridtspartiet har jo, som det allerede har været nævnt i dag, ved adskillige lejligheder fået enslydende – bortset fra datoerne – lovforslag som det, vi har på dagsordenen i dag om folkeafstemning om a-kraft i Danmark, både behandlet og oven i købet to gange nedstemt ved tredje behandling.

Det gjorde måske ikke så meget, at vi skulle gentage debatten, hvis fremskridtspartiet så i det mindste hørte efter, hvad der blev sagt, men det gør fremskridtspartiet jo ikke. Dette syn kan underbygges ved, at man læser bemærkningerne, og jeg skal bare tage ét eksempel frem.

Fremskridtspartiet bliver ved med at påstå, at tidsfristen ved en § 42-afstemning er for

[Lone Dybkjær]

snæver til oplysningsarbejde, til trods for at fremskridtspartiet har fået at vide allerede i 1976 og i øvrigt også kunne finde frem til det ved at læse i grundloven herom, at tiden mellem vedtagelsen i folketinget og afstemningen er afhængig af statsministeren. Det afhænger nemlig af, hvornår statsministeren vælger at lade et i folketinget vedtaget lovforslag bekendtgøre med meddelelse om, at der vil finde folkeafstemning sted. Herefter er tidsfristen ikke særlig lang, nemlig kun mellem 12 og 18 søgnedage, men før det tidspunkt kan man faktisk få så meget tid, som statsministeren nu skønner er vigtigt.

Da vi er tilhængere af folkeafstemning efter § 42, og da fremskridtspartiet alligevel ikke hører efter, er der vist ingen grund til at bruge yderligere tid på dette forslag og dets bemærkninger, hvor mange tåbelige påstande der end er opregnet i bemærkningerne.

Bollmann (CD):

Der er ikke mange i denne sal, der skal være i tvivl om CDs holdning til dette forslag. Vi mener, at beslutningen om indførelse af a-kraft burde været taget for længst, og vi har også adskillige gange meget klart taget afstand fra forslaget om en folkeafstemning. Vi har gjort det, fordi vi har den opfattelse, at man ikke kan kræve en stillingtagen fra vælgerne i spørgsmål, som vælgerne repræsenteranter ikke selv tør tage stilling til, fordi man synes, det er for vanskeligt. Det mener vi fortsat.

Jeg vil gerne anholde hr. Lawaetz' bemærkninger om, at et eller andet tilfældigt magert flertal vedtager en eller anden ting. Det er jo det, der sker ofte, og det sker, uanset om det er a-kraft eller noget andet. Det er det repræsentative demokratis betingelser.

Vi er bange for, at der ikke bliver tale om en folkeafstemning, men om en folkestemning. Og hvis vi vender os til nogle af bemærkningerne, skal jeg indrømme, at vi ser med meget stor skepsis på muligheden for, at institutionen Danmarks Radio netop på grund af, at fremskridtspartiet fremsætter et lovforslag, pludselig skulle være alsidig i dette spørgsmål.

CD må kraftigt afvise forslaget, uanset om det kommer fra fremskridtspartiet eller fra regeringen, og uanset om regeringen hedder SV eller kun S.

Waldorff (VS):

Det gode ved en folkeafstemning er jo, at befolkningen da heldigvis er klogere end folketinget. Vi går alligevel imod fremskridtspartiets forslag, ligesom vi har gjort det de fire andre gange. Det gør vi, fordi forslaget er dårligt, og det er et dårligt værn imod atomlobbyens forsøg på at presse atomkraften igennem.

For det første drejer selve forslaget sig kun om perioden frem til 1983, så kan man starte forfra. For det andet er tidspunktet elendigt valgt, det har vi også sagt før. For hver eneste dag, der går, vokser atomkraftmodstanden, og det gør den, fordi flere og flere får øjnene op for de tekniske forhold omkring atomkraften. Jeg er sådan set enig med den konservative ordfører, som siger, at disse ting stort set er belyst. Det er nemlig stort set belyst, at vi har at gøre med en ukontrollabel teknologi, og vi må på den baggrund afvise atomkraften.

Der er også flere og flere, som forstår, at atomkraft er en teknologi, som betyder en underminering af de demokratiske rettigheder, som eksisterer i samfundet, og der er også flere og flere, som kræver en udbygning af den alternative energi. Alt i alt er vi overbevist om, at tiden arbejder for en afvisning af atomkraft, og i løbet af forholdsvis få år vil a-krafttilhængerne udgøre et endnu mindre mindretal, end de udgør i dag, medmindre selvfølgelig – og det er det tredje forbehold over for fremskridtspartiets forslag – det lykkes atomlobbyen gennem deres helt enorme økonomiske muligheder og store propagandaapparat at få presset en beslutning om atomkraft igennem inden for de allernærmeste år ved hjælp af disse manipulerende skrækkampagner om konsekvenserne af ikke at indføre atomkraft.

Det er skrækkampagner, som allerede er i gang, og det er en uskøn forsamling af topampere i fagbevægelsen, borgerlige politikere, socialdemokratiske politikere og også folk omkring Risø, men først og fremmest elværkerne, som fører denne kampagne. Og elværkerne er forberedt på en folkeafstemning, de ved, hvad der skal gøres, de er klar til at lade millionerne rulle for at tvinge befolkningen ind under a-krafttåget. Disse koncessionerede selskaber, som elselskaberne er – det skulle man ikke altid tro, fordi de opfører sig som

[Waldorff]

private selskaber – undser sig ikke for at bruge elforbrugernes penge til denne propaganda for atomkraft og for at hetze imod atomkraftmodstandere og tilhængere af udbygning af den alternative energi. Det kan man få nogle smagsprøver på ved at se *Elsam-Posten*, som er et internt tidsskrift for medarbejdere i *Elsam*, fra november 1979. Deri kan man se, hvordan *Elsam* bruger forbrugernes penge til at føre denne hetz. Risingekomiteens arbejde kaldes lokal underholdning, forskere i vedvarende energi og i energibesparelser kaldes popularitetssøgende energiprofeter, det krav, der er rejst om udvikling af energibesparelser, kaldes en religion, og sådan kører den ellers derudaf. Det er den form for information, som *Elsam* bruger forbrugernes penge til, og så er det oven i købet først ved sin begyndelse.

Over for atomlobbyen har vi brug for alle de barrierer imod atomkraften, som vi overhovedet kan få. Den beslutningsprocedure, som den nye minister kaldte en problemfri klarhed omkring proceduren – og det er så sandt også det eneste problemfrie klare i denne forbindelse – opererer med 3 barrierer mod atomkraften. For det første, at man på en eller anden måde skal sandsynliggøre, at man kan klare miljøproblemerne og sikkerhedsproblemerne. Det tror vi ikke meget på. For det andet, at regeringen skal stille med en ikrafttrædelseslov og prøve at få den bokset gennem folketinget. Det er den anden barriere. Og den sidste er så folkeafstemningen. Effekten af fremskridtspartiets forslag er, at man reducerer disse 3 barrierer til kun at være én, som oven i købet har den svagheit, at det bliver vanskeligt at hamle op med de millioner af kroner, som atomkraftlobbyen vil bruge på at få bokset atomkraften igennem.

Alfred Hansen (DR):

Jeg er enig med fremskridtspartiet og hr. Lawaetz i to ting. For det første, at befolkningen skal have god tid til at tænke sig om, inden den skal træffe sin beslutning, og for det andet, at befolkningen skal spørges.

Retsforbundet har på et meget tidligt tidspunkt krævet en folkeafstemning, hvis vi skulle have kernekraft indført i Danmark. Vi er i det hele taget tilhængere af, at befolkningen spørges om store projekter, som i høj

grad berører den enkelte, og det er der vel ingen der vil bestride at netop indførelse af kernekraft vil gøre.

Det er også sådan – med det sidste folketingsvalg in mente – at vi ved, at ved et folketingsvalg lægger man op til befolkningen at tage stilling til helt andre ting end dem, de måske netop burde spørges om. Man gør det til et valg mellem en sort firkant og en Anker Jørgensen eller kaos eller noget lyserødt på venstrefløj. Vi mener sådan set, at befolkningen må have mulighed for at tilkendegive sin holdning til også detailspørgsmål.

Vi mener og har længe ment, at der burde en folkeafstemning til netop om et sådant spørgsmål som indførelse af a-kraft. I konsekvens heraf stillede jeg den 5. april 1979 et spørgsmål til statsministeren, og spørgsmålet indeholdt bl. a. et spørgsmål om, hvorvidt statsministeren ville afgive et løfte om en folkeafstemning før eventuel indførelse af kernekraft i Danmark. Den 20. april 1979 fik jeg svaret, og det kan læses i folketingets forhandlinger 1978–79, sp. 9922. Her svarer statsministeren bl. a. to ting. Den ene er, at regeringen ikke har planer om udarbejdelse af en alternativ energiplan. Det andet, statsministeren svarer, er, at spørgsmålet om, hvorvidt der skal afholdes folkeafstemning om anvendelse af kernekraft som energikilde, må afgøres, når spørgsmålet bliver aktuelt, efter de regler, der gælder i grundloven.

Altså så sent som den 20. april d. å. havde statsministeren og den daværende regering og socialdemokratiet endnu ikke taget stilling til et løfte om, at befolkningen ville blive spurgt, hvis folketinget havde truffet sin beslutning.

Siden ved vi – og det hilser jeg med tilfredshed – at statsministeren har tilkendegivet, at befolkningen under alle omstændigheder vil blive spurgt, og det, vi så kræver fra retsforbundets side, er, at der må være noget at tage stilling til. Det bekymrer fremskridtspartiet sig ikke særlig meget om. Man kan sige ja eller nej, og jeg kan levende forestille mig, hvordan man, jo længere vi kommer til højre i salen, vil køre noget af den samme kampagne, som man gjorde i 1972 forud for EF-afstemningen: hvis I siger nej til kernekraften, dør I af sult – eller noget i den retning. Jeg vil gerne skåne den danske befolkning for et så groft valg. Jeg vil, at den skal have muligheden for at vælge mellem en

[Alfred Hansen]

energiplan med kernekraft og en energiplan uden kernekraft. Retsforbundet har i forgårs afleveret et forslag til folketingsbeslutning om, at der skal udarbejdes en alternativ energiplan uden a-kraft. Vi har jo en energiplan med a-kraft, og hvad er så mere naturligt, når alle nu ved, at vi får denne folkeafstemning, end at der er to pakker at tage stilling til. Jeg glæder mig da til, at fremskridtspartiet også vil støtte dette forslag, for de ønsker jo, at der skal en debat i gang, og at befolkningen skal spørges.

I bemærkningerne, s. 3, anden sp., sidste halvdel, skriver fremskridtspartiet bl. a.: »Generationer frem kommer hele befolkningen til at lide, hvis afgørelsen bliver den forkerte.« Hvad er den forkerte afgørelse, og hvad er den rigtige? Hvad vil fremskridtspartiet, hvis dette forslag bliver vedtaget? Vi skal altså have en folkeafstemning den 18. november 1980, jeg kender ikke klokkeslættet, om det er kl. 8 eller 9, men det får vi nok at vide senere. Men den 18. november 1980, uanset hvilken debat der har været, skal der være en folkeafstemning, og da skal der siges ja eller nej. Der står ikke noget om, hvad der skal ske, hvis man siger nej, men foreløbig får man valget mellem et ja og et nej. Jeg synes da, det må være rimeligt at spørge: hvad vil fremskridtspartiet anbefale den danske befolkning? Det må være rimeligt at få det at vide. Jeg vil også gerne vide, om fremskridtspartiet i det hele taget mener, at Danmark har råd til at opføre kernekraftværker, og i så tilfælde hvor mange? Vi ved, hvor ofte fremskridtspartiet modsætter sig investeringer og offentlig igangsættelse, og så er det sådan set ligegyldigt, om det skal gøres i El-sams regie eller i statens regie, for det er den danske befolkning, der skal betale det. Hvor mener forslagsstillerne at pengene skal komme fra til noget sådant?

Vi tager afstand fra dette forslag, vi mener slet ikke, der er tid nok, men vi er tilfredse med den tilkendegivelse, som den socialdemokratiske og den tidligere SV-regering er kommet med, af, at der bliver en folkeafstemning, hvis folketetinget træffer beslutning om, at vi skal have det.

Glistrup (FP):

Debatten har på ny vist, at mangt og meget kan man være uenig om på dette område,

men der er i hvert fald nogle kendsgerninger, der står fast, f.eks. det, som hr. Lawaetz fastslog, nemlig at nu har vi i 20 år haft kernekraftværker i funktion ud over verden i vidt forskellige samfund, de har fungeret, og så stillede hr. Lawaetz spørgsmålet: hvad er der så i grunden sket? Det har jeg også prøvet at stille mig selv. Hvor har vi haft det alvorligste uheld overhovedet i praksis? Det plejer at være den måde, man formulerer det på. Det har jeg forsøgt at forske i, og jeg er kommet frem til, at der den 12. april 1967 skete det på et værk i, jeg tror, det var Idaho, det var i hvert fald i USA, at en rengøringskone gled i noget sæbevand og forstuede en ankel. Det er efter 20 år den værst tænkelige ulykke, som praksis tilsiger at der kommer ud af atomkraftværksdrift.

Derfor gælder det – når man taler sagligt – ad Pommern til, det, som energiministeren brugte som sin hovedbegrundelse, nemlig at tiden endnu ikke er inde til afgørelse. Ja, man kan da til enhver tid, hvis man ønsker det, finde undskyldninger for at feje ting ind under gulvtæppet. Vi ved jo alle sammen, at der kun er ét eneste problem, der plager energiministeren, nemlig den uenighed, der er inden for socialdemokratiets rækker, og derfor er det partitaktisk inden for socialdemokratiet at mene, at tiden ikke er inde til at få dette spørgsmål frem i lyset og frem til en folkelig debat. Men det danske folk skal ikke undgælde for, at man har disse vanskeligheder internt i den private forening, der hedder socialdemokratiet. Vi må være klar over, hvordan vi skal tilrettelægge vore energiforhold med henblik på fremtiden.

Med hensyn til affaldet er det således, at man i alle andre lande i langt, langt større omfang end Danmark skal lave deponeringssteder for affaldet, og derfor er der ingen problemer for Danmark med at blive kunde med sine små affaldsmængder i det store udland.

Angående reaktorsikkerheden, ja, man kan selvfølgelig altid diskutere, hvad cykelsikkerheden er. Det sker fra tid til anden, at nogle bliver kørt ned af en cykel. Det samme gælder bil- eller flyvemaskinesikkerheden. Det er i det hele taget farligt at leve. Alle, der hidtil har levet tilstrækkelig længe, er døde af det. Det dér med, at der skulle være nogle specielle problemer med reaktorsikkerheden efter disse 20 års forløb, det er simpelt hen at fo-

[Glistrup]

kusere fuldstændig forkert. Der er problemer med oliefyling, med kulfyling og med alle andre energikilder, som vi kender. Der er ikke specielle risici, der er grund til at fremhæve og fremmane vedrørende specielt atomkraftværker.

Så har der jo været en debat om – det er også nævnt af energiministeren – at man skal vide, hvad man går hen og stemmer om. Det kan vi da være helt enige i. Energiministeren kom, efter at have talt frem og tilbage om dette spørgsmål, til, at det, man skal stemme om efter regeringens mening, det er, om vi skal sige ja eller nej til indførelse af kernekraft i Danmark. Det er i og for sig særdeles parallelt med det, som fremskridtspartiet netop har foreslået.

At hr. Waldorff er utilfreds med, at vi mener, at vi kun skal tage en afgørelse, som gælder frem til 1983, kan jeg ærlig talt ikke tage særlig højtideligt. Hr. Waldorff kan ikke med rimelighed mene, at vi skal lovgive som dem, der gav kongeloven i sin tid, og sige, at denne folkeafstemning aldrig nogen sinde kan gøres om, selv om erfaringerne bliver nogle andre.

Vedrørende afstemningstemaet var hr. Alfred Hansen inde på et helt andet tema, idet han sagde, at vi skal forelægge vælgerne to samlede energiplaner, en med a-kraft og en uden a-kraft, hvor vælgerne har det opstillet virkelig præcist, og så kan de stemme enten for det ene eller for det andet. Det vil jeg skarpt advare imod, for det vil have til resultat, at vælgerne har taget stilling til en lang, lang række detaljer, hvor det er frygtelig svært bagefter at få lavet nogen som helst ændringer, når nu teknikken udvikler sig, der findes nye oliefelter eller kommer Iransituationer eller noget lignende. Kan vi ikke enes om andet, så er vi i hvert fald enige med regeringen i, at det skal være et enkelt spørgsmål, nemlig det, der vitterlig diskuteres i befolkningen: skal vi have a-kraft, eller skal vi ikke have a-kraft?

Hr. Arne Christiansen sagde, at det var meget bedre, hvis fremskridtspartiet i stedet for brugte sine kræfter til at stimulere den energipolitiske debat. Ja men det kan vi faktisk kun gøre ved at fremsætte forslag af denne art, for kun når der er fastsat en dato, som vi helt præcis kender, altså her den 18. november 1980, kan den energipolitiske debat komme i gang på et seriøst grundlag.

Ved ved jo, hvordan det foregår i øjeblikket med den debat, der er i gang i landet, og som energiministeren priste: det er kun nogle meget outrerede folk ude på hr. Waldorffs fløj, som diskuterer det. Mennesker, der har travlt med alvorlige ting, går ikke ind i den debat, før de virkelig ved, at nu er det fastlagt, nu har de sværdet over hovedet, nu skal de tage stilling på en bestemt dag. Derfor får vi ikke nogen seriøs debat om energien her i landet, hvor alle synspunkter har mulighed for at komme til orde, før vi har fået fastlagt folkeafstemningsdagen.

Ministerens tiltro til, at når man nu publicerer en eller anden redegørelse fra ministeriet, skal det nok sætte gang i debatten, tror jeg ikke et lod på. Der skræmmer forhistorien både med »Dansk Energipolitik 1976« og de forskellige opkog, vi har fået af det senere hen, ganske kraftigt i retning af, at det ikke har sat den folkelige debat i gang. Nej, fra det tidspunkt vi fik fastlagt datoen for folkeafstemningen om fællesmarkedet, fik vi gang i den seriøse, folkelige debat, hvor alle kunne komme til orde, både med den ene og med den anden synsvinkel, og det vil gentage sig her. Vi skal bygge på den erfaring, vi har fået.

Hr. J. K. Hansen fremdrog den indvending, at en afstemning som den, socialdemokratiet vil have, er den rigtige, for den er bindende, altså, som hr. J. K. Hansen sagde, noget helt andet end det, der her er foreslået. Det er rigtigt, at fremskridtspartiet for ikke at komme ind i nogle ørkesløse og meningsløse statsretlige debatter har lavet sit forslag således, at afstemningen formelt er vejledende. Men vi ved da alle sammen, som der også står i bemærkningerne, at har vi først ved en folkeafstemning fået flertal for den ene eller anden løsning, så vil der selvfølgelig også være et flertal her i salen, der vil rette sig efter, hvad befolkningen har besluttet, så derfor er det ikke noget helt andet.

Fru Annelise Gotfredsen var inde på tanker om det repræsentative demokrati. Jeg vil tilråde fru Annelise Gotfredsen at genlæse bemærkningerne, så vil hun se, at de betragtninger, hvorpå det repræsentative demokrati er opbygget for efterhånden 150–200 år siden, faktisk ikke rigtig gælder i dag. Derfor er denne argumentation ikke noget, der sagligt kan bære igennem.

[Glistrup]

Fru Lone Dybkjær forklarede, at der skam var en bunke indvendinger imod fremskridtspartiets forslag, men hun kunne kun selv finde en enkelt at trække frem. Det havde været rart, hvis hun kunne være kommet med nogle andre, for den, hun kom frem med, var i hvert fald aldeles uholdbar.

Det, fru Lone Dybkjær henviste til, var: ja men når man nu følger § 42-vejen, så kan statsministeren bare lade være med at bekendtgøre dette forslag og skubbe bekendtgørelsen ud på den ene eller den anden måde.

Dertil skal det for det første siges, at det bestemt ikke er nogen rar stilling, at et enkelt menneske, statsministeren, og slet ikke hvis det er ham, der har været det den største del af de sidste 7 år, og som har vist, at det er partitaktiske hensyn, der går forud for det saglige, skal kunne manipulere med afstemningsdatoen, alt efter hvad han tror bedst kan frede forholdene inden for socialdemokratiets rækker.

Dernæst er det jo ikke rigtigt, for lovforslaget bortfalder juridisk, når et folketingsår udløber eller der udskrives valg, og derfor kan det være en alt, alt for kort periode. Den periode, fremskridtspartiet med sit forslag af 7. november 1979 har søgt at afsætte til debatten, nemlig frem til 18. november 1980, kan vi ikke få, hvis man fulgte det, som fru Lone Dybkjær var inde på.

Hr. Alfred Hansen var inde på en hel del spørgsmål om, hvordan fremskridtspartiet ville forholde sig. Derom kan jeg kun sige, at hvis hr. Alfred Hansen vil have svar på det spørgsmål, så beder jeg ham eller andre om at tage ordet nu efter mig, for jeg kan ikke nå at besvare det med den taletid, jeg har tilbage her.

Jeg er nødt til lige at bruge de sidste sekunder til at fastslå, at når man har lagt op til fra folketingets side, at dette forslag skal i udvalget for forretningsordenen, så er det en usaglig afgørelse. Man har åbenbart kun læst overskriften og set, at det er en lov om noget folkeafstemning, og det hører til i udvalget for forretningsordenen. Som det er fremgået af denne debat, så er der tale om, at vi skal have helheden ind i den energipolitiske planlægning, og derfor hører dette forslag til i det energipolitiske udvalg. Overensstemmende med, hvad der står i bemærkningerne, foreslår fremskridtspartiet i hvert fald det sagligt

rigtige, nemlig at forslaget henvises til det energipolitiske udvalg.

Lone Dybkjær (RV):

Til hr. Glistrup vil jeg bare sige, at jeg sagde jo udtrykkeligt, at jeg ikke ville bruge tid på flere eksempler, for jeg havde ikke indtryk af, at forslagsstillerne alligevel hørte efter, og i betragtning af tidspunktet er det sikkert populært, at vi ikke trækker debatten yderligere.

Derudover kunne det jo godt tænkes, at statsministeren ikke nødvendigvis manipulerede med tiden, men faktisk fastsatte et tidspunkt, som var i rimelig overensstemmelse med folketinget. Hvis det er sådan, at der kommer et valg, ja, så må lovforslaget gennemføres. Det sker der næppe noget ved, når der er tale om dette lovforslag. Og hvis det i øvrigt falder bort, og hvis man i øvrigt ønsker længere tid, så kan man jo lægge det i begyndelsen af et folketingsår, så det er heller ikke noget problem.

Man kan med andre ord godt efter § 42 skaffe sig den fornødne tid, og det er det, der er afgørende, og det kan også skaffes uden manipulation. Det har vi i øvrigt også set med en række andre love, der er vedtaget gennem folkeafstemninger. Man kan nævne EF-lovene, og man kan nævne valgretsloven, og man kan nævne jordlovene. Der har været tid til dem. Det afgørende er, at man nu ved, at der kommer en folkeafstemning.

Alfred Hansen (DR):

Jeg skal gøre det meget kort. Jeg skal blot konstatere, at det er så som så med fremskridtspartiets ønske om og vilje til at spørge befolkningen, for hr. Glistrup siger, at vælgerne skam ikke skal tage stilling til detaljer. Jeg mente ikke, at det var et spørgsmål om detaljer, når befolkningen skal spørges, om den ønsker kernekraft indført i Danmark, eller den ikke gør det. Derfor må det naturligvis også være sådan, at der er en alternativ energiplan uden a-kraft.

Jeg kan forstå på hr. Glistrup, at det ikke var en forglemmelse, men bare et udtryk for, at hr. Glistrup ikke prioriterede besvarelsen af mine spørgsmål særlig højt, ellers havde hr. Glistrup nok svaret på det meget interessante spørgsmål, i hvert fald vil svaret være interessant at få, nemlig om fremskridtsparti-

[Alfred Hansen]

et vil anbefale den danske befolkning at stemme ja til a-kraft den 18. november 1980, eller det ikke vil det.

Det andet spørgsmål var: hvorfra vil fremskridtspartiet skaffe de penge, der skal bruges til opførelse af kernekraftværker, og hvor mange kernekraftværker ønsker fremskridtspartiet, hvis de nu skulle gå hen og anbefale vælgerne at stemme ja?

Annelise Gotfredsen (KF):

Jeg vil blot sige til hr. Glistrup, at tankerne om det repræsentative demokrati, som det fremgår af bemærkningerne, forstår jeg således, at fremskridtspartiet ønsker, at det direkte demokrati skal forekomme i større omfang. Det er jo fremskridtspartiets frie vilje at ønske dette, men sådan er det blot ikke i dag. Vi må sige, at vi finder, at det repræsentative demokrati, således som det er nedfældet i grundloven ved mange ændringer, uden at man har ønsket dette ændret, hylder vi, og det ønsker vi altså at følge.

Energiministeren (Poul Nielson):

Først synes jeg, at det ikke bare er rigtigt, men også rimeligt og nødvendigt at tage afstand fra sprogbrugen hos hr. Lawaetz om et tilfældigt valgt folketing. Det står også i bemærkningerne til forslaget. Der er ikke noget folketing, som er valgt tilfældigt. Hvis man går ind for, at vi skal have så meget direkte demokrati som muligt gennem folkeafstemninger osv., så må det, vælgerne laver, også være det rigtige, og i konsekvens af den tankegang er der heller ikke noget, der hedder et tilfældigt valgt folketing.

Flere har været inde på ønsket om en alternativ energiplan, og jeg har allerede tilkendegivet, og det er også blevet udtrykt af statsministeren i tiltrædelsesredegerelsen, at der i forbindelse med ajourføringen af energiplanen til næste efterår vil blive tale om en analyse, der også klargør konsekvenserne af forskellige valg. Det vil sige, at vi vil fremlægge en plan, der vil være helhedspræget, og som giver et grundlag for, at folk vil kunne vurdere konsekvensen af deres stillingtagen til det ene, det andet og det tredje. Det vil blive en samlet plan, ikke forskellige planer, og det vil være en plan, der kaster lys over de forskellige konsekvenser. Det mener

jeg er det, der er brug for, og det er også det, vi vil lave.

Hr. Glistrup var inde på et par interessante betragtninger, bl. a. at der kun var ét problem, der skulle plage mig, nemlig uenigheden i socialdemokratiet i forbindelse med alt dette.

Det, der plager mig i forbindelse med a-kraftsspørgsmålet, er, at den danske befolkning splittes op i en almindelig konfrontation, der er langt større, end problemet egentlig berettiger til, og at man kører det op i en spids, som i hvert fald på nuværende tidspunkt overhovedet ikke er meningsfyldt. Der er behov for en bred oplysningsvirksomhed, og når vi ved, om de vilkår, på hvilke vi vil acceptere indførelse af a-kraft i Danmark, er opfyldt, så vil der foreligge en situation, hvor et ja og et nej vil være meningsfyldt at diskutere. Det gør der ikke på nuværende tidspunkt, fordi vi tager de forbehold, de betingelser, som er blevet stillet op, alvorligt. De skal undersøges. Det er substansen i vores politik, og bortset fra, at både fremskridtspartiet og vi ønsker en folkeafstemning, så er der den forskel, at vi altså har sagt en hel masse om, på hvilke vilkår vi vil sige ja til a-kraft. Det har der ikke været ret meget om her.

Jeg er også nødt til at tage afstand fra hr. Glistrups bemærkninger om, at der ingen problemer vil være for Danmark ved at blive kunde i andre lande med hensyn til affaldsdeponering. Det er noget, som undersøges, og som bestemt ikke er helt så ligetil at undersøge, som hr. Glistrup antyder her, men vi prøver af al kraft at få aftaler, hvis vi kan få det, om dette spørgsmål. Hovedtanken er, at vi vil løse de problemer, der tegner sig i forbindelse med indførelse af a-kraft. Om de er løst, ved vi mere om om et år, end vi ved nu.

Hr. Glistrup talte om sådan en energisaglig debat, der har været her, og som skal være her. De tilløb til en energisaglig debat, der har været her i dag, har været på trods af fremskridtspartiets forslag, så sandelig ikke på grund af det, for slet ikke at sige bemærkningerne til det.

Glistrup (FP):

[Glistrup]

Jeg hører skam nøje efter, når fru Lone Dybkjær siger noget, så derfor behøver hun ikke at fortsætte med den bebrejdelse.

Jeg hørte da også, at hun nu anden gang i træk sagde, at der jo er så meget, der kan laves vrøvl over i bemærkningerne, men stadig havde hun kun dette ene forkølede eksempel, hvor hun jo altså nu måtte erkende, at grundlovmæssigt havde hun uret i det, hun sagde i første omgang, men at man så bare kan skyde det hele ud ved at fremsætte det igen efter nyvalg, og efter at der er begyndt et nyt folketingsår. På den måde skal denne sag, som allerede er blevet skudt ud alt, alt for længe, skydes ud yderligere nogle gange og komme i begravelsesudvalg.

Så siger fru Lone Dybkjær som en nødløsning, at statsministeren jo ikke behøver at manipulere. Nej, han behøver ikke nødvendigvis at gøre det, og han ville heller ikke gøre det, hvis det er en fremskridtsstatsminister til den tid. Men med den nuværende statsminister har vi al mulig grund til at befrygte det. Ved i hvert tilfælde at fastlægge datoen på forhånd kan vi få debatten i gang, og så undgår vi at komme ud i manipulationsrisikoen.

Som situationen er, er jeg helt enig med energiministeren i, at denne sag er kørt op i en spids, hvor der vil komme alverdens beskyldninger. Hvis statsministeren vælger at bekendtgøre det med det samme, så vi kun får en meget kort frist, som vi f. eks. havde det ved jordlovene – heller ikke her var fru Lone Dybkjærs oplysninger korrekte – så vil han blive beskyldt for at manipulere, og hvis han giver en lang frist, vil han blive beskyldt for at manipulere. Det er hele den diskussion, der er god grund til at tage væk, for kernen i dette er, at det er meningsløst, at et spørgsmål af denne art, der først og fremmest er teknisk, får lov til i den grad at grave grøfter inden for befolkningen, og det er derfor, vi må se at få rykket den tand ud ved at sætte ganske bestemte tidsfrister.

Så gentog hr. Alfred Hansen sine spørgsmål. Først spurgte han: hvad vil fremskridtspartiet anbefale? Ja, det afhænger da fuldstændig af, hvordan situationen er, af de oplysninger, vi får. Får vi f. eks. bekræftet de oplysninger, der nu er kommet om nye fund i Venezuela de sidste dage, og eventuelt tilsvarende fund andre steder i verden, hvor vi kan have noget større tryk med hensyn til

at få leverancer fra, ja, så er der ingen grund til at tage denne mellemøsning, der hedder atomkraftværker. Hvis derimod situationen er, som den er i dag, så er der ikke nogen tvivl om, at langt de fleste fremskridtsfolk vil komme til den erkendelse, at det er aldeles uforvarsligt over for vore efterkommere ikke at sørge for at have bygget atomkraftværker. Det er en ren og skær teknisk afvejning på grundlag af de oplysninger, som kommer til at foreligge. Vi kan bare ikke have, at man bliver ved med at skubbe det ud, for vi må se at komme frem til en løsning, sådan at vi begynder at arbejde den ene vej eller den anden vej.

Det er da helt rigtigt, som hr. Alfred Hansen fremhæver, at en af bekymringerne, og den efter fremskridtspartiets mening alvorligste bekymring, ved atomkraftværkerne er, at de er så forfærdelig dyre at anlægge, og de vil jo blive aldeles nytteløse efter nogle få årtier, hvor teknikken vil have udviklet sig til at være så meget bedre. Men som situationen er i dag, så mener vi, at det er aldeles uforvarsligt at sige nej til atomkraftværker, selv om det er et særdeles dyrt bekendtskab, for vi risikerer altså at kaste vore efterkommere ud i nogle ganske forfærdelige problemer, hvis vi fortsætter med at køre dette land på kul og olie. Men bestemmer befolkningen det, ja, så må vi selvfølgelig indrette os efter det.

Så spurgte hr. Alfred Hansen, hvor mange atomkraftværker vi vil have. Hvis det bliver et ja ved folkeafstemningen, så er man reelt forpligtet til at gå i gang med i hvert tilfælde at bygge ét atomkraftværk, og efterhånden som det teknisk skrider frem, ja, så må man tage afgørelsen op om, hvorvidt man vil bygge mere, eller hvor langt man vil gå. Som situationen er i dag, adskiller vort skøn sig i og for sig ikke så meget fra det daværende handelsministeriums skøn, nemlig at omkring 4 reaktorer, formentlig fordelt på 4 kernekraftværker, kan være rimeligt.

Men der kan jo igen være så mange forskellige tekniske ting, som efterhånden kommer til at spille ind, og det er med hensyn til den slags tekniske ting det vil være så ulykkeligt, hvis befolkningen har snøret tingene alt for kraftigt fast og f. eks. sagt, at der skal bygges 7 kernekraftværker – eller hvad man nu kunne tænke sig til at befolkningen kommer til at sige – og så teknikken udvikler sig

[Glistrup]

til, at det måske kun vil være hensigtsmæssigt at bygge 3.

Derfor er det forkert at blande alle de mange ting ind i det, som hr. Alfred Hansen vil. Men selvfølgelig er det da rigtigt, at man, så længe situationen er uafklaret, planlægger alternativt, både hvordan vi skal have Danmarks energiforsyning klaret med a-kraft, og hvordan vi skal have den klaret uden a-kraft. I den henseende er jeg helt enig med hr. Alfred Hansen.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Til hr. Glistrup vil jeg blot sige, at jeg ikke har erkendt, at det, jeg sagde om grundloven, ikke var rigtigt.

Det, jeg sagde om jordlovene, var ikke, hvor lang tid der var, men det afgørende var, at det var statsministeren, der fastlagde datoen. Det er hr. Glistrup jo heller ikke gået imod.

Jeg har med vilje ikke her villet diskutere spørgsmålet om atomkraft eller ikke atomkraft. Jeg opfatter det helt anderledes end blot som et teknisk spørgsmål, og jeg opfatter det i hvert fald som afgørende, at en række af de problemer, som også energiministeren har nævnt, og måske også andre, er løst, inden man tager stilling til det.

Og hvis hr. Glistrup efter studier i 20 år har fundet ud af, at den alvorligste ulykke er, at der er en rengøringsdame, der er faldet på gulvet og har slået sit ben, så mener jeg altså ikke, at hans studier har været grundige nok.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg konstaterer altså, at fru Lone Dybkjær ikke kendte nogen alvorligere uheld – ellers havde hun jo nok omtalt dem.

Netop det eksempel, fru Lone Dybkjær bruger med jordlovsafstemningen, viser aldeles tydeligt, hvordan en statsminister kan manipulere. Man fastsatte folkeafstemningen til en gang i børnenes sommerferie og gik på det tidspunkt ud fra, at der nok ikke kom 30 pct. ud at stemme, i hvert fald ikke 30 pct., der ville stemme nej. Man havde altså tilrettelagt det sådan, fordi statsministeren gerne ville have de jordlovsforslag ført igennem. En saglig afgørelse, som situationen var, da den daværende statsminister traf sin afgørel-

se i begyndelsen af juni måned 1963, havde selvfølgelig været at lægge folkeafstemningen i september. At vi andre nu med bagklogskab kan sige, at det gik så fuldstændig anderledes, og at vi, som et af de lykkelige punkter i 1960ernes mørke historie i Danmark, altså fik forkastet disse jordlove, er en helt anden snak.

Det er bare et udpræget eksempel på, at ved fastlæggelsen af datoen manipulerede den pågældende statsminister efter, hvad han syntes førte til det for ham bedste resultat, og det er den slags ting, vi skal undgå.

(Kort bemærkning).

Lone Dybkjær (RV):

Så vidt jeg kan se, vil hr. Glistrup sove dårligt og i øvrigt have det dårligt, hvis ikke han får det sidste ord, så det får han hermed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Enggaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget for forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag ... (*Glistrup* (FP): Jeg ønsker lovforslaget henvist til det energipolitiske udvalg).

Da der nu foreligger 2 forslag om udvalghenvisning, må der foretages afstemning, som jeg skal udsætte til i morgen.

Meddelelser fra formanden:

Første næstformand (Enggaard):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Retsudvalget har afgivet:

Betænkning og indstilling over folketingets ombudsmands beretning for året 1978.

(Beslutningsforslag nr. B 6).

Eksemplarer vil blive omdelt.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

[Første næstformand]

Miljø- og planlægningsudvalget (26/11 79):

Udtræder: Ingerlise Koefoed

Ny stedf.: Bjørn Poulsen

Arbejdsmarkedsudvalget (27/11 79):

Udtræder: Tyroll

Nyt medl.: Kurt Hansen

Boligudvalget (27/11 79):

Udtræder: Bjørn Elmquist

Nyt medl.: Fogh Rasmussen

Udtræder: Fogh Rasmussen

Ny stedf.: Bjørn Elmquist

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 28. november 1979, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 19,11
